

МЕДИКО-СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ПРОФІЛАКТИКИ ПЕРЕДЧАСНОГО СТАРІННЯ

*Пилипенко В. Г., Скоробагата Т. Є., Сухоставець О. С., Кравець А. Ф., Собчишин Н. П., Старків О. І.,
Греченкова В. А., Руденко Т. М., Засць Г. В., Кидик Ю. П., Міхно Т. О.
Сумський обласний клінічний госпіталь для ІВВ*

Старість – неминучий етап розвитку організму, хвороба – порушення його життєдіяльності, яке може виникнути в будь-який віковий період. Це точка зору про співвідношення старіння і хвороби, що отримала на сьогодні найбільш широке визнання. У старій людини патологічні процеси нарастають повільно. У цьому, на думку І.В.Давидовського, причина прихованого перебігу хвороб, їх часта безсимптомність, що свідчить про загальне зниження рівнів реактивних процесів. Це стосується тієї групи хвороб, розвиток яких пов'язаний безпосередньо зі старінням. Їх нерідко визначають як хвороби старості. До них відносяться хвороби, що складають основну патологію похилого віку: атеросклероз, кардіосклероз, судинні ураження головного мозку, емфізема легень та інші хронічні неспецифічні захворювання легень, пізній цукровий діабет, новоутворення, хвороби кісток і суглоб, органу зору, слуху тощо.

Мета. Виділити та проаналізувати фактори передчасного старіння організму та заходи профілактики.

Результати. Із постарінням населення тісно пов'язане збільшення поширеності вікзалежної патології, особливо хвороб системи кровообігу, які посідають перше місце за поширеністю, зумовлюють більше половини усіх випадків смерті та третину випадків інвалідності. При старінні людини в організмі поступово змінюються ліпідний і вуглеводний обміни, погіршується стан серцево-судинної системи, її резервні можливості. Крім того, чинниками підвищення захворюваності є зміни в соціально-економічних відношеннях, ослаблення організаційних профілактичних заходів, поширення шкідливих звичок і нездорового способу життя.

Рівень захворюваності на серцево-судинні захворювання у середньому в Україні в 2005 р. становив 5160 випадків на 100 тис. населення, а в 2009 р. – 5272 (зріс на 2,17 %). Смертність від цієї групи захворювань продовжує зростати (на 6,9% порівняно з 2000 роком), причому найбільше — від гіпертонічної хвороби (на 34,3% порівняно з 2000 роком). Зростає також поширеність судинно-мозкових захворювань (за останні 15 років вона збільшилася майже в 4 рази). Це стосується не тільки інсультів і транзиторних ішемічних атак, а й хронічних повільно прогресуючих форм патології церебральних судин, які з віком призводять до розвитку деменції. Так, у пізньому онтогенезі поєднуються кардіологічні та неврологічні проблеми, породжуючи одна одну. Згідно зі статистичними даними у 2003 році в Україні нараховувалося 24,3% людей із підвищеним артеріальним тиском (АТ), причому захворюваність на артеріальну гіпертензію (АГ) становила 2,4%. Найчастіше АГ зустрічається у старших вікових групах.

Висновки. Для попередження передчасного старіння необхідний перш за все розумний спосіб життя, який сприяє збереженню нормальних функцій нервової системи, найскладніших механізмів, що регулюють обмін речовин і діяльність серцево-судинної системи. Правильно організовані праця та відпочинок, раціональне харчування, активний руховий режим, доброзичливі стосунки між людьми – це основні фактори, які позитивно впливають на нервову, ендокринну та інші системи, підтримують фізіологічну рівновагу організму.